

KLASA V

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Z JEZYKA POLSKIEGO

Opracowane na podstawie:

- Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- Programu nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV – VIII szkoły podstawowej – „NOWE Słowa na start!”, Marlena Derlukiewicz
- Statut Szkoły Podstawowej w Klęczanach

mgr Danuta Szumacher

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz rodziców /prawnych opiekunów o:
 - 1) *wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych zobowiązujących do edukacyjnych wyników z realizowanego przez siebie programu nauczania,*
 - 2) *sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,*
 - 3) *warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.*
2. Uczeń chcący otrzymać dany stopień musi spełniać wymagania na stopnie niższe.
3. Ustala się następujące wymagania edukacyjne na poszczególne oceny śródroczne i roczne z zajęć edukacyjnych:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy
- b) proponuje rozwiązania nietypowe, oryginalne, kreatywne, np. łącząc kilka dziedzin wiedzy

- c) w sposób samodzielny analizuje uzyskaną wiedzę i umiejętności oraz dokonuje syntez, i formułuje własne oceny dotyczące poznanych kwestii
- d) osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim, krajowym czy międzynarodowym, z zastrzeżeniem, że nie jest to wymóg obligatoryjny
- e) posiadał wiedzę i umiejętności, znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, z zastrzeżeniem jw.

2. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony podstawą programową
- b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami
- c) rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie
- d) potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.

3. Ocenę dobrą uzyskuje uczeń, który:

- a) nie opanował w pełni wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe
- b) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje/wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne.

4. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nieprzekraczającym wymagań niezbędnych
- b) rozwiązuje/wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim stopniu trudności

5. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- a) ma braki w opanowaniu niezbędnych treści, ale nie przekreślają one możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w toku dalszej nauki
- b) rozwiązuje/wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności.

6. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował minimalnych (koniecznych) wiadomości z przedmiotu nauczania w danej klasie, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z danego przedmiotu
- b) nie jest w stanie rozwiązać/wykonać zadań o niewielkim/elementarnym stopniu trudności
- c) nie czyta i nie pisze w sposób umożliwiający podstawową komunikację.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń potrafi:

- wymienić kolory występujące na obrazie
- wskazać postacie występujące na obrazie
- przeczytać wiersz głośno
- wymienić bohaterów wiersza
- zdefiniować wers i strofę
- podać wyrazy bliskoznaczne do słowa *kumpel*
- skorzystać ze słownika języka polskiego
- powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazać elementy wyróżniające opowiadanie
- komponować początek opowiadania
- podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego
- podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu
- odróżnić głoskę od litery
- odróżnić literę od sylaby
- podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby
- zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych
- wskazać spółgłoski miękkie i twarde
- skorzystać ze słownika języka polskiego, aby odnaleźć potrzebne informacje
- rozpoznać tekst informacyjny
- wskazać elementy hasła encyklopedycznego
- wymienić różne sposoby komunikowania się w internecie
- wymienić zasady obowiązujące osoby korzystające z komunikowania się za pomocą internetu
- podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi
- odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego
- wymienić zasady pisania listów elektronicznych
- podjąć próbę zredagowania e-maila do kolegi
- wskazywać czasowniki wśród innych części mowy
- wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika
- wskazać bezokoliczniki
- wskazać czasowniki w formie osobowej
- uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników
- wymienić tryby czasownika
- odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym

- wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym
- wymienić zasady zapisywania cząstki *by* z czasownikami w formie osobowej i bezokolicznikami
- poprawnie zapisać cząstkę *by* z czasownikami w formie osobowej
- rozpoznać tekst informacyjny
- czytać głośno tekst informacyjny
- określać podmiot liryczny, bohatera i narratora
- wyróżniać różne sposoby współczesnego komunikowania się
- odmieniać czasownik przez osoby, liczby, rodzaje i czasy
- rozróżniać formy nieosobowe czasownika, tryby czasownika
- odróżniać samogłoski od spółgłosek, spółgłoski twarde od miękkich
- zna i stosuje zasady pisowni cząstki *-by*
- korzystać z encyklopedii PWN i Wikipedii
- wskazać wersy, epitety, porównanie
- skomponować początek sprawozdania – okoliczności wydarzenia
- podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia
- stworzyć plan sprawozdania
- wskazać dwukropek w tekście
- wymienić zastosowanie dwukropka
- wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia
- tworzyć zdrobnienia
- wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy
- wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika
- zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite
- przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych
- odmieniać rzeczowniki zakończone na *-um*
- przedstawić zasady pisowni *ę* i *q* w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedorosłych
- przedstawić zasady dobrej recytacji
- recytować tekst opanowany pamięciowo
- czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem
- odróżnić tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów
- przedstawić znaczenie słowa *reklama*
- podać przykłady reklam
- korzystać z informacji zawartych w podręczniku
- powtarzać i selekcjonuje informacje
- zdefiniować przenośnię
- odróżniać tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów
- podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia na podstawie przygotowanego planu
- określać formę rzeczownika (przypadek, liczbę, rodzaj)
- odróżniać rzeczowniki pospolite od własnych

- odróżniać zdrobnienia od zgrubień
- poprawnie używać dwukropka
- wypisać imiona bohaterów należących do grupy chłopców z Placu Broni i do grupy czerwonych koszul
- opisać przebieg bitwy o Plac Broni
- wymienić cechy charakteru Gereba
- wyjaśnić, czym Erno Nemeček wyróżniał się spośród rówieśników
- wymienić zachowania kolegów, które sprawiały chłopcu największą przykrość
- zredagować 1–2 zdania notatki
- wskazać przymiotniki wśród innych części mowy
- wymienić stopnie przymiotnika
- rozpoznać stopień przymiotnika
- wymienić osoby tworzące film
- wskazać swój ulubiony film
- wskazać przykłady filmów danego gatunku filmowego
- wskazać swój ulubiony film
- wskazać liczebniki wśród innych części mowy
- zdefiniować liczebniki główne i porządkowe
- podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy
- podać zasady stawiania kropki w zapisie dat
- wymienić zasady ortograficzne pisowni *ó* i *u*
- poprawnie zapisać wyrazy zakończone na *-ów*, *-ówka*, *-ówna*
- wdrażać zasady interpunkcyjne zapisywania dat i stawiania kropki po liczebnikach porządkowych
- stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy
- odróżniać liczebniki główne od porządkowych i zbiorowych
- wymienić zawody związane z filmem
- zdefiniować pojęcie *legenda*
- zdefiniować wyrazy wieloznaczne
- wymienić zasady zachowania się w muzeum
- wskazać wersy i rymy
- wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu
- wymienić wyrazy opisujące wygląd krajobrazu
- opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach
- wskazać przysłowki wśród innych części mowy
- wymienić stopnie przysłówka
- wskazać przysłowki w stopniu równym, wyższym i najwyższym
- wskazać spójniki wśród innych części mowy
- wskazać przyimki wśród innych części mowy
- zdefiniować wyrażenia przyimkowe
- zdefiniować przysłowie

- wskazać przysłowia w tekście

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie
- określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie
- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawić bohaterów utworu
- wskazać w tekście wiersza wers i strofę
- wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu
- ułożyć prosty plan wydarzeń
- zredagować proste opowiadanie twórcze
- wprowadzić do opowiadania dialog
- w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów
- odróżnić samogłoskę od spółgłoski
- określić liczbę głosek w wyrazie
- dzielić wyrazy na sylaby
- odróżnić spółgłoski miękkie od twardych
- zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi
- odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego
- określić elementy hasła encyklopedycznego
- odczytać skróty stosowane w encyklopedii
- podjąć próbę zredagowania planu wydarzeń
- odróżniać pytania otwarte i zamknięte
- rozpoznać różne sposoby komunikowania się w internecie
- zredagować SMS-a do kolegi
- wypowiedzieć się na temat własnych sposobów komunikowania się z innymi
- zredagować e-maila do kolegi
- stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych
- odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- określać osobę i liczbę czasownika
- odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej
- wskazać nieosobowe formy czasownika
- przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności
- wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym
- odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym
- odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika
- wymienić zasady zapisywania cząstki *by* ze spójnikami

- zastosować zasady zapisywania cząstki *by* z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami
- wskazywać w tekście epitety, porównania, rymy
- określać liczbę głosek, liter, sylab i samogłosek w wyrazie
- stosować tryby czasownika
- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie
- określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie
- wskazać porównanie
- wyjaśnić znaczenie powiedzenia *czuć do kogoś miętę*
- odróżniać w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych
- zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem
- skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu
- w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów
- stosować dwukropek przed wyliczaniem
- wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne
- tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika
- określać rodzaj rzeczownika
- odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki
- wskazywać rzeczowniki własne i pospolite
- stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych
- odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej
- poprawnie zapisywać *ę* w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym
- poprawnie zapisywać *ą* w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym
- wyjaśnić pochodzenie słowa *reklama*
- podać cechy hasła reklamowego
- wskazać zdrobnienia i zgrubienia
- wyjaśnić, jaki był powód zdrady chłopca
- określić, w jaki sposób Boka zareagował na zdradę kolegi
- określić sposób traktowania Nemeckiego przez Bokę
- wskazać tekst publicystyczny
- przedstawić w 2–3 zdaniach swoje zainteresowania
- odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki
- stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny
- odróżnić stopniowanie proste od opisowego
- przedstawić swoją ulubioną postać filmową
- opowiedzieć w kilku zdaniach swój ulubiony film
- poszerzyć zakres słownictwa związanego z kinematografią
- rozróżnić gatunki filmowe

- przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy
- odróżnić liczebniki główne od porządkowych
- wskazać liczebniki zbiorowe
- przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy
- zastosować zasady ortograficzne pisowni *ó* i *u*
- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z *ó* wymiennym
- porządkować wiedzę na temat poznanej lektury
- wymienić gatunki filmowe
- wymienić charakterystyczne cechy legendy
- wskazać wyrazy wieloznaczne
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- dobierać wyrazy bliskoznaczne
- dobierać przymiotniki określające kolory, kształty
- zredagować opis krajobrazu według wzoru
- wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej
- wyszukać przysłowki w tekście
- rozpoznać przysłowki pochodzące od przymiotników
- stworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówek
- rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy
- rozpoznać wyrażenia przyimkowe

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określić kolory dominujące na obrazie
- opisać sytuację przedstawioną na obrazie
- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określić temat wiersza
- wskazać w tekście wiersza rymy
- określić 3–4 cechy bohatera utworu
- zastosować wyrazy bliskoznaczne do słowa *kumpel*
- czytać głośno, wyraźnie i cicho
- określić narratora
- opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu
- wskazać rymy w utworze
- zredagować opowiadanie twórcze
- zredagować opowiadanie zgodnie z planem
- wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję
- w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję

- w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity
- wskazywać spółgłoski i samogłoski
- określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie
- określić spółgłoski miękkie i twarde
- poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi
- wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej
- zredagować plan wydarzeń
- podawać przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie
- wyjaśnić, dlaczego ludzie chętnie korzystają z internetu
- zredagować SMS-a do nauczyciela
- wskazać wady i zalety korzystania z komunikatorów
- poprawnie zredagować e-maila do kolegi
- zapisać adres e-mailowy
- stosować zasady pisania listów elektronicznych
- określić temat wiadomości
- stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne
- informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku
- uzupełnić list elektroniczny wskazanymi wyrazami w odpowiedniej formie
- podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową
- określać rodzaj czasownika
- odmieniać czasowniki przez liczby i osoby
- stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach
- rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie formy czasownika
- odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych
- zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na *-no* i *-to*
- określić tryb czasownika występującego w zdaniu
- układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym
- stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z częstką *by* i poprawnie je zapisywać
- poprawnie zapisywać częstkę *by* ze spójnikami
- objaśnić, czym jest Wikipedia
- określić różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią
- wyszukać określone hasła w Wikipedii
- sporządzić notatkę na temat Wikipedii
- określać funkcję środków stylistycznych użytych w tekstach
- wnioskować na podstawie poznanych tekstów
- dostosowywać styl tekstu do sytuacji komunikacyjnej
- poprawnie zapisywać częstkę *-by* z czasownikami
- redagować opowiadania z uwzględnieniem kolejności wydarzeń
- wymienić zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową
- stosować przenośne zestawienia słów w zdaniach
- wygłosić wiersz z pamięci w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

- wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych
- zredagować sprawozdanie z wycieczki do Krakowa na podstawie fotografii
- w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję
- w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity
- wykorzystać wskazówki i rady w trakcie tworzenia sprawozdania
- stosować dwukropek przed wprowadzaniem dialogu
- stosować dwukropek przed wprowadzaniem cytatu
- odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów
- stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia
- stosować rzeczowniki w odpowiednich formach
- określić rzeczowniki własne i pospolite
- przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych
- stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej
- poprawnie zapisywać \acute{e} w zakończeniach biernika liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego
- poprawnie zapisywać \acute{a} w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników
- recytować w odpowiednim tempie
- objaśnić sposób wpływania reklam na nasze życie
- układać hasła reklamowe
- redagować sprawozdanie z wydarzenia na podstawie planu
- określić funkcję przenośni
- odczytywać znaczenie przenośnych sformułowań
- tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika
- używać poprawnych form rzeczowników o nieregularnej odmianie
- stosować zasady pisowni \acute{e} i \acute{a} w zakończeniach
- poprawnie używać dwukropka i cudzysłowu
- podać cel założenia Związku Zbieraczy Kitu
- wymienić sposoby walki z przeciwnikiem akceptowane przez przywódców oraz przez nich odrzucane
- wytłumaczyć, dlaczego Feri Acz nie zgodził się na nieuczciwą propozycję rozwiązania konfliktu
- wytłumaczyć, co Nemeček chciał udowodnić chłopcom
- zredagować notatkę
- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określić temat wiersza
- scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu
- określić funkcję dedykacji
- przedstawić funkcję wyrazów zdrobniących
- określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej

- zastosować przymiotnik w odpowiednich formach
- stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny
- stopniować przymiotniki w sposób opisowy
- rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniają
- przedstawić swoje ulubione postacie filmowe
- przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę
- określić 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem
- opowiedzieć o swoim ulubionym filmie
- wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego
- zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy
- stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych
- stosować poprawne formy liczebników zbiorowych
- stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi
- stosować kropkę po liczebnikach porządkowych
- poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na *-uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec*
- korzystać ze słownika ortograficznego
- wymienić cechy tekstu publicystycznego
- stosować poprawne formy liczebników głównych, zbiorowych i porządkowych
- stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy, regularny i nieregularny
- stosować zasady pisowni wyrazów z *ó* i *u*
- stosować zasady interpunkcyjne zapisywania dat i stawiania kropki po liczebnikach porządkowych
- wyjaśnić funkcję dedykacji
- wykazać się znajomością filmowych środków wyrazu
- wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy
- ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu
- objaśnić sens wyrazów wieloznacznych
- przedstawić zasady zachowania się w muzeum
- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- wskazać uosobienia w wierszu
- zredagować opis krajobrazu
- stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu
- stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- tworzyć przysłowki od przymiotników
- posługiwać się przysłówkami w zdaniu
- stopniować przysłowki w sposób prosty i opisowy
- rozróżniać wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu
- opisać pierwszy i drugi plan obrazu
- wymienić wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki
- przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określić podmiot liryczny
- określić nastrój utworu
- wskazać w tekście wiersza porównania
- opisać uczucia wyrażone w utworze
- wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu
- stworzyć komiks
- czytać z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację
- zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi
- wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi
- samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski
- samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie
- samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde
- wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi
- wyszukać wskazane hasła w encyklopedii on-line
- korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line
- wyjaśnić, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie
- zapisać pozyskane informacje na różne sposoby
- formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte
- czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określić charakterystyczne cechy opowiadania
- ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu
- porównać doświadczenia bohatera z własnymi
- zredagować rady dla osoby, która udaje kogoś innego
- poprawnie zapisać adres e-mailowy
- trafnie określić temat wiadomości
- stosować poprawne zwroty do adresata
- stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe
- informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku
- pisać poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika
- stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym

- określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik
- zredagować przepis, używając bezokoliczników
- wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika
- odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym
- ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika
- bezbłędnie zapisać cząstkę *by* z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami
- wyszukać określone informacje w Wikipedii
- sporządzić notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii
- redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę
- stosować poprawną interpunkcję w zapisie dialogu
- opisać pierwszy i drugi plan obrazu
- ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie
- czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację
- rozpoznać w tekście porównania i wyjaśnić ich funkcję
- wskazać wartości w wierszu
- wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i zastosować je w zdaniach
- zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi
- określać przypadek i liczbę danego rzeczownika
- odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych
- poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite
- stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie
- wyjaśnić sens sformułowań o znaczeniu przenośnym i poprawnie je zastosować
- poprawnie zapisać *ę* w nazwach istot niedorośliwych
- poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów teraźniejszego i przyszłego czasowników: *wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć*
- wygłaszać tekst z odpowiednim napięciem emocjonalnym
- układać własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów
- odróżnić w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych
- stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- opisać procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
- omówić postępowania Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeckza
- podać powody, które skłoniły Deża do powrotu do drużyny chłopców z Placu Broni
- wziąć udział w dyskusji na dany temat
- wskazać, w jaki sposób bohaterskie zachowanie Nemeckza wpłynęło na postawę innych chłopców
- opisać reakcje Feriego Acza i Boki związane ze śmiercią Erna
- wypowiedzieć się na temat uczuć przedstawionych w wierszu
- przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację

- określić funkcję środków stylistycznych
- określić nastrój utworu
- określić cechy tekstu publicystycznego
- ciekawie zaprezentować swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy
- stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na *-cy*, *-dzy*, *-czy*, *-ży* w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej
- tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników
- wynotować twórców swojego ulubionego filmu
- ciekawie opowiedzieć o swoim ulubionym filmie
- opowiedzieć o swojej wizycie w kinie
- przedstawić zasady kulturalnego zachowania się w kinie
- stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych
- zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi
- zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych
- poprawnie zapisywać zdrobnienia
- poprawnie zapisywać wyrazy z *ó* niewymiennym
- odróżnić tekst publicystyczny od innego rodzaju tekstów
- podać przykłady gatunków filmowych
- rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy
- ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określić cechy bohaterki utworu i wyjaśnić, dlaczego księżniczka nie przyjęła oświadczenia Rytgiera
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych
- wymienić znane lub znajdujące się w pobliżu muzea
- wyjaśnić zasady zachowania się w muzeum
- przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację
- określić znaczenie przysłówków w zdaniu
- stopniować przysłówki w sposób prosty regularny i nieregularny
- określić znaczenie przyimków w zdaniu
- określić funkcję spójnika w wypowiedzi
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź
- opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu z przyjaciółmi
- przedstawić własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających nawiązywaniu przyjaźni
- nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię

- wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu porównania
- sporządzić notatkę w formie schematu
- opisać wygląd i cechy swojego przyjaciela
- zaprezentować informacje o autorze
- podać przykłady z życia codziennego obrazujące przyjaźń wystawioną na próbę
- wyjaśnić, jak rozumie pojęcie *prawdziwa przyjaźń*
- ułożyć w grupie *kodeks przyjaźni*
- stworzyć spójne opowiadanie
- wyjaśnić, jak rozumie słowa: *Wielki ciężar spadł mu z serca*
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń
- samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
- bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, czyniąc narratorem zwierzę
- wyrazić swój sąd na temat trafności rysunku zamieszczonego na okładce książki
- sformułować wypowiedź argumentacyjną
- samodzielnie korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje
- zebrać informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej
- podać przykłady działań wolontariuszy
- sformułować argumenty przemawiające za tym, że warto pomagać
- przedstawić pomysły na ciekawe i pożyteczne spędzanie wolnego czasu
- korzystając ze słownika, wyjaśnić znaczenie słów: *pozer, szpan, trendy*
- przedstawić pomysły na ciekawe spędzanie wolnego czasu bez komputera i smartfona
- wyjaśnić znaczenie słów: *hejter, trollowanie*
- zredagować komentarz do podanego posta
- pracując w grupie, przygotować w formie makiety projekt klasowej strony internetowej
- zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji
- zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego
- samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika
- przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika
- zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika
- zredagować tekst, używając form zakończonych na *-no* i *-to*
- poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym
- przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń
- zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego
- określić intencje wypowiedzi
- przekształcać wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię cząstki *by*
- wyszukać w internecie informacje, jakie kryteria musi spełniać tekst oznaczony jako *Artykuł na medal*

- samodzielnie korzystać z Wikipedii
- redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę w sposób poprawny
- samodzielnie i krytycznie korzystać z różnych źródeł informacji
- określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź
- opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników
- omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
- zaprezentować informacje o autorce wiersza
- wymyślić własne przykłady porównań
- wyjaśnić, jak rozumie sformułowanie *klucz do szczęścia*
- zaprezentować informacje o autorze
- wymyślić własne przerośnię
- opisać w przerośny sposób przedmioty, obrazy
- przedstawić określone emocje za pomocą mimiki
- nazwać uczucia na podstawie obserwacji lub opisu zachowania
- odróżnić stopień intensywności określonych emocji
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń
- bezbłędnie zapisać tekst, stosując w odpowiednich miejscach dwukropek
- przedstawić własne zdanie na temat tego, dlaczego trudno jest rozmawiać o śmierci
- porównać doświadczenia bohaterki z własnymi
- zredagować kilkuzdaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobienia
- rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika
- samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne
- opracować ilustrowany słowniczek rzeczowników o nietypowej odmianie
- zredagować list prywatny, w którym wyrazi określone emocje
- wyrecytować wiersz
- zaprezentować własne sposoby radzenia sobie ze złością
- bezbłędnie zapisywać \acute{e} i \acute{q} w zakończeniach wyrazów
- samodzielnie przygotować piękną recytację wybranego utworu
- wziąć udział w konkursie recytatorskim
- opracować reklamę ulubionego przedmiotu
- redagować sprawozdanie z wydarzenia i list prywatny w sposób bezbłędny
- tworzyć przerośnię
- opracować reklamę
- omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- samodzielnie realizować projekt
- ocenić procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
- zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: *wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi*

- wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
- ocenić postępowanie Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemezcza
- uzasadnić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści
- ocenić postępowanie Gereba
- formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
- sformułować opinię o książce i ją uzasadnić
- przygotować plakat przedstawiający znaną osobę
- wyjaśnić znaczenie słów: *kultura masowa, popkultura, fascynacja*
- zaprezentować informacje o autorze wiersza
- wymyślić własne przykłady epitetów
- wyszukać w internecie informacje o Robercie Lewandowskim i sporządzić na ten temat notatkę
- przedstawić zalety i wady popularności kanałów YouTube
- zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej przymiotników w poprawnej formie
- zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
- opisać bohatera filmowego, którego zachowanie jest godne naśladowania i uzasadnić swoje zdanie
- wymienić kilka nazwisk współczesnych twórców filmowych
- podać własne pomysły zaprezentowania określonych dźwięków w szkolnym przedstawieniu
- zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego
- zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach
- samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
- bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe
- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
- poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia *ó* i *u*)
- zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego
- zebrać argumenty potwierdzające słuszność decyzji podjętej przez Wandę lub argumenty przemawiające za tym, że bohaterka mogła podjąć inną decyzję
- samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego
- zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi zakończenie historii Wandy, Rydygiera i smoka
- pracując w grupie, zaplanować wycieczkę do wybranego muzeum
- zaprezentować informacje o Fryderyku Chopinie
- wymyślić własne przykłady uosobień
- zaprezentować informacje o autorze utworu
- napisać do gazetki szkolnej artykuł pod tytułem: „Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą”
- na podstawie informacji uzyskanych od osób starszych przygotować notatkę o zwyczajach związanych z posiłkami
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca

- zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówków w różnych stopniach
- zredagować podpisy do zdjęć z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych
- poprawnie używać przyimka *na* przed nazwami niektórych państw w bierniku i miejscowniku, np. *na Węgry, na Cypr, na Kubę, na Litwę, na Łotwę, na Słowację*
- wyszukać w bibliotece lub w internecie informacje o synach Bolesława Chrobrego i sporządzić na ich temat notatkę
- wyjaśnić, czym charakteryzuje się język utworu

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Przy ustaleniu oceny rocznej obowiązują również wymagania na ocenę śródroczną

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń potrafi:

- zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- wskazać zdania i równoważniki zdań
- wymienić zasady użycia wykrzyknika
- wymienić zasady ortograficzne pisowni *rz* i *ź*
- poprawnie zapisać wyrazy zakończone na *-arz, -erz, -mistrz, -mierz*
- zdefiniować legendę
- zdefiniować uosobienie
- zdefiniować przysłowie
- rozpoznać przysłówki
- podać zasady stopniowania przysłówków
- wskazać zdanie i równoważnik zdania
- rozpoznać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- wdrażać zasady pisowni *rz* i *ź*
- podejmować próby redagowania opisu krajobrazu
- wymienić kolory występujące na obrazie
- wymienić postacie występujące na obrazie
- wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- zdefiniować mit
- wymienić bogów greckich
- wymienić atrybuty bogów greckich
- zdefiniować związek frazeologiczny

- wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym
- zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie
- zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte
- czytać ze zrozumieniem teksty informacyjne
- wskazać spójniki, przed którymi należy postawić przecinek
- wskazać spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka
- wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze
- ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń
- zredagować początek opowiadania
- zdefiniować podmiot szeregowy
- zdefiniować podmiot domyślny
- wymienić zasady ortograficzne pisowni *ch* i *h*
- poprawnie zapisać wyrazy z *ch* na końcu wyrazu
- rozpoznać podmiot i orzeczenie w zdaniu
- rozpoznać podmiot szeregowy i domyślny
- podjąć próbę stworzenia wykresu zdania pojedynczego rozwiniętego
- wdrażać zasady pisowni z *ch* i *h*
- wdrażać zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym
- wymienić kolory występujące na obrazie
- wymienić postacie występujące na obrazie
- zdefiniować pojęcie *baśń*
- określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze i jakie postacie w nim występują
- wyjaśnić, kim były nowe sąsiadki pana Tomasza i czym się zajmowały
- opisać warunki, w jakich mieszkały sąsiadki
- zdefiniować nowelę
- zdefiniować punkt kulminacyjny
- określić, czym jest puenta
- zredagować opowiadanie twórcze
- wprowadzać dialogi
- zdefiniować przydawkę
- wymienić pytania, na które odpowiada przydawka
- stosować przydawki w zdaniu
- zdefiniować gazetę i czasopismo
- odczytać tytuł, numer i datę wydania
- wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma
- określić, czym są nagłówek, lid
- zdefiniować dopełnienie
- zdefiniować okolicznik
- stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu
- podać zasady użycia wielokropka

- podać zasady ortograficzne pisowni *nie* z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami
- rozpoznać baśń
- wymienić cechy noweli
- podać przykłady zawodów związanych z prasą
- podejmować próby rozpoznawania przydawki, dopełnienia i okolicznika
- wdrażać zasady pisowni z *nie*
- podać zasady stosowania wielokropka
- zdefiniować adaptację
- prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce
- korzystać ze słownika języka polskiego
- poszerzyć zasób słownictwa
- określić, kiedy i gdzie toczyła się akcja powieści, zanim Łucja odkryła tajemnicze przejście w szafie
- wziąć udział w pracy grupy nad stworzeniem plakatu obrazującego wybraną osobę spośród rodzeństwa
- przestawić dwa obozy, na jakie byli podzieleni mieszkańcy królestwa Narnii i wyjaśnić, z czego to wynikało
- zredagować dedykację według wzoru
- zdefiniować związek główny i związki poboczne
- wskazać w zdaniu związek główny
- zdefiniować zdania złożone współrzędnie
- zdefiniować zdania złożone podrzędnie
- zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym
- układać zdania złożone ze zdań składowych
- wymienić zasady użycia przecinka w zdaniu
- wymienić spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka
- wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych
- wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów
- wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet
- podać przykłady zawodów związanych z pracą w radiu
- zdefiniować elementy fantastyczne i realistyczne
- zdefiniować bohaterów pierwszoplanowych i drugoplanowych
- zdefiniować rym
- wdrażać zasady pisowni małą i wielką literą
- wskazać w zdaniu związek główny
- rozpoznać zdanie złożone
- podjąć próbę napisania dedykacji

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- konstruować zdania pytające
- wskazać zdania i równoważniki zdań
- stawiać wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach
- zastosować zasady ortograficzne pisowni *rz* i *ż*
- poprawnie zapisywać wyrazy z *ż* po *l, ł, r, n*
- wskazać uosobienie
- podać przykłady przysłów
- stopniować przysłówki
- stawiać na końcu zdań właściwe znaki, zgodnie z intencją wypowiedzi
- przedstawić elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie
- określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie
- wymienić charakterystyczne cechy mitu
- wskazać bogów greckich i ich atrybuty
- łączyć bogów greckich z ich atrybutami
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- wymienić charakterystyczne cechy mitu
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- wskazać związek frazeologiczny
- odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania
- wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie
- wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte
- wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia
- stosować przecinek przed określonymi spójnikami
- nie stosować przecinka przed określonymi spójnikami
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- wyjaśnić pochodzenie wskazanych związków frazeologicznych
- wskazać podmiot szeregowy
- wskazać podmiot domyślny
- zastosować zasady ortograficzne pisowni *ch* i *h*
- poprawnie zapisywać wyrazy z *h* w środku wyrazu
- wymienić bogów greckich i ich atrybuty
- wyjaśnić sens 1, 2 mitów
- wyjaśnić sens 2, 3 frazeologizmów mitologicznych
- wskazać pytanie retoryczne
- odróżnić zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego
- określić grupę podmiotu i orzeczenia

- wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- wymienić charakterystyczne cechy baśni
- wymienić bohaterów i krótko o nich opowiedzieć
- zaprezentować pana Tomasza i opracowuje notatkę o tym bohaterze w formie mapy myśli
- opisać stosunek pana Tomasza do katarynek
- wypowiedzieć się na temat dziewczynki, utraty przez nią wzroku i odbioru świata po chorobie
- wymienić charakterystyczne cechy noweli
- planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan
- wprowadzać dialogi
- wskazać przydawkę w zdaniu
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka
- wskazać gazety i czasopisma
- wskazywać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się
- poprawnie zapisywać tytuły czasopism
- przedstawić swoje ulubione czasopismo
- wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma i określić ich pracę
- wynotować twórców swojego ulubionego czasopisma
- wskazać w wybranym artykule nagłówek, lid, fakty, opinie
- wymienić etapy przygotowania gazety lub czasopisma
- wskazać dopełnienie w zdaniu
- wskazać okolicznik w zdaniu
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik
- stawiać wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment cytowanego tekstu
- stosować zasady ortograficzne pisowni *nie* z czasownikami i przymiotnikami
- wymienić cechy baśni
- wymienić przykłady czasopism
- zdefiniować punkt kulminacyjny w utworze
- zdefiniować puentę
- wskazać przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu
- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie
- określić czas i miejsce przedstawione na obrazie
- opisać miejsce przedstawione na obrazie
- wymienić charakterystyczne cechy adaptacji
- wnioskować na podstawie tekstu
- odczytać tekst za pomocą przekładu intersemiotycznego
- wskazać, który świat przedstawiony w utworze można uznać za realistyczny, a który – za fantastyczny
- opisać, jak wyglądała Narnia
- przedstawić Białą Czarownicę

- wymienić cechy charakteru Aslana
- objaśnić, o co Piotr, Edmund, Zuzanna i Łucja walczyli z Białą Czarownicą
- zredagować dedykację, uwzględniając konieczne elementy
- pisać krótko, zwięźle i konkretnie
- wskazywać związki wyrazowe
- wskazać w zdaniu związki główny i poboczne
- sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej
- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić, na czym polega ich praca
- wskazać zdanie złożone współrzędnie
- wskazać zdanie złożone podrzędnie
- wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym
- wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie
- zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu
- skorzystać ze słownika
- zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych
- stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów
- stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet
- wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców
- wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów
- wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym
- wymienić cechy powieści *fantasy*
- podać przykłady bohaterów pierwszo- i drugoplanowych na podstawie poznanej lektury
- zdefiniować rymy dokładne i niedokładne
- wskazać w zdaniu związek główny i związki poboczne

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących
- przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące
- podać różnice między zdaniami a równoważnikami zdań
- przekształcać równoważniki zdań na zdania
- stawiać wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia
- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z *rz* i *ż* wymiennym
- korzystać ze słownika ortograficznego
- rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać jej cechy charakterystyczne

- określić funkcję uosobienia w utworze
- wyjaśnić znaczenie kilku przysłów
- przekształcać zdania oznajmujące na rozkazujące
- przekształca zdania na równoważniki zdań i odwrotnie
- stosować zasady ortograficzne pisowni *rz* i *ż*
- stosować słownictwo przydatne w redagowaniu opisu krajobrazu
- redagować opis krajobrazu
- określić dominujące na obrazie kolory i źródło światła
- przedstawić bogów greckich i wymienić ich atrybuty
- opisać Olimp i jego mieszkańców
- wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu
- odmienia rzeczownik *Hades* przez przypadki
- odczytać skróty i oznaczenia słownikowe
- odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego
- ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia
- stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczu
- określić rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu
- stworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z *h* wymieniającym się na *g*, *z*, *ż*
- korzystać ze słownika ortograficznego
- wskazać cechy charakterystyczne mitów na przykładach
- omówić problematykę poznanych mitów
- określić funkcję pytania retorycznego
- wyjaśnić sens poznanych frazeologizmów mitologicznych
- redagować opowiadanie odtwórcze z zachowaniem kolejności zdarzeń
- stworzyć wykres zdania pojedynczego rozwiniętego
- stosować zasady pisowni z *ch* i *h*
- stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym
- określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła
- opisać miejsce przedstawione na obrazie
- opisać sytuację przedstawioną na obrazie
- scharakteryzować usposobienie pana Tomasza
- wyjaśnić, jak pan Tomasz czuł się w domu przy ulicy Miodowej
- opisać mieszkanie bohatera
- przedstawić, jak mała bohaterka spędzała czas i czym próbowała się cieszyć
- wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli
- wskazać w utworze punkt kulminacyjny
- wskazać w utworze puentę
- zredagować opowiadanie twórcze
- zachować trójdzielność kompozycji opowiadania
- określić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania
- planować zaskakujące zakończenie (puentę)

- ustalić pytania, na które odpowiada przydawka
- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- wyjaśnić, co oznaczają przenośnie: *otchłań ulicy, przepaść krawężnika*
- wymienić 2 uczucia, które wyraża utwór
- zinterpretować ostatnią zwrotkę utworu przez przekład intersemiotyczny
- odróżniać gazety i czasopisma
- rozróżniać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się
- zaprezentować swoje ulubione czasopismo
- opisać pracę osób tworzących gazety i czasopisma
- określić cechy osób, wykonujących zawody związane z prasą
- odróżniać fakty od opinii
- określić etapy przygotowania gazety lub czasopisma
- ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie
- ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik
- stawiać wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji
- stosować zasady ortograficzne pisowni *nie* z rzeczownikami i przysłówkami
- wyjaśnić, na czym polega praca osób związanych z prasą
- określić funkcje przydawki, dopełnienia i okolicznika
- stosować zasady pisowni z *nie*
- stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji
- określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła
- opisać sytuację przedstawioną na obrazie
- objaśnić rolę przedstawionych przedmiotów
- ułożyć dialog osób przedstawionych na obrazie
- przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa
- odróżniać rymy dokładne od niedokładnych
- wyjaśnić pojęcie *adaptacja*
- przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej
- zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury
- wymienić przykłady postaci realistycznych i fantastycznych występujących w lekturze
- wypowiedzieć się na temat tego, jak długo trwały wydarzenia w Narnii, a ile czasu zajmowały w świecie, z którego pochodzą dzieci
- scharakteryzować Edmunda i wyjaśnić, co sprawiło, że stał się podatny na słowa Czarownicy
- wymienić wartości, którymi kierowało się rodzeństwo, pomagając mieszkańcom Narnii
- wyjaśnić, kto w Narnii był uosobieniem zła i uzasadnia swoją odpowiedź
- tworzyć związki wyrazowe
- wypisać ze zdania związki poboczne
- określić tekst jako powieść przygodową
- określić nadawcę i odbiorcę komunikatu na skale
- określić tekst jako powieść przygodową
- opisać pracę osób tworzących audycje radiowe

- określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem
- odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie
- wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie
- stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone
- poprawnie zapisywać imiona, nazwiska, pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni świątecznych
- poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet
- stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców
- stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów
- korzystać ze słownika ortograficznego
- uporządkować informacje o poznanej lekturze obowiązkowej
- omówić, na czym polega praca osób związanych z radiem
- wymienić cechy powieści *fantasy* na przykładzie poznanej lektury
- stosować zasady pisowni małą i wielką literą
- rozpoznać zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie
- napisać dedykację

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne
- przekształcać zdania na równoważniki zdań
- stosować wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji
- poprawnie zapisywać wyrazy z *rz* i *ż* niewymiennym
- poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na *-eż*, *-aż*, *-erz*, *-arz*
- samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku
- wyjaśnić funkcję legend
- wyjaśnić funkcję przysłów
- opisać sposób przedstawienia ruchu
- opisać umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne
- opisać pierwszy i drugi plan obrazu
- przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację
- nazwać uczucia, jakie wyraża utwór
- określić funkcję pytań retorycznych w wierszu
- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określić cechy bohaterów utworu
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy

- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- określić cechy mieszkańców Olimpu i przedstawić ich relacje
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne
- korzystać ze słownika frazeologicznego
- podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika
- uzupełnić określeniami wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych
- sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych
- stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- zredagować opowiadanie odtwórcze
- stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- wskazać nawiązania do mitologii, np. w hasłach reklamowych
- przekształcać tekst, unikając powtórzeń poprzez wprowadzenie podmiotu domyślnego
- poprawnie zapisać wyrazy z *h* niewymiennym
- określić funkcję mitów
- podać przykład pytania retorycznego
- stosować w wypowiedziach frazeologizmy
- korzystać ze słownika ortograficznego
- bezbłędnie stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym
- opisać pierwszy i drugi plan obrazu
- nadać inny tytuł obrazowi
- rozpoznać czytany utwór jako baśń i wskazać w nim charakterystyczne cechy baśni
- porównać doświadczenia bohaterów z własnymi
- skorzystać z różnych źródeł informacji
- selekcjonować informacje na temat pisarza
- przedstawić okoliczności, w jakich bohater odkrył, że mała sąsiadka jest niewidoma
- wytłumaczyć, dlaczego w nowym domu dziewczynka nie czuła się dobrze
- określić, w jaki sposób matka dziewczynki okazywała córce uczucia i dlaczego wobec choroby córki była bezradna
- rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli
- wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu
- porównać doświadczenia bohaterów z własnymi
- stosować sformułowania nadające wydarzeniom dynamiczny charakter

- wprowadzić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania
- wprowadzić zaskakujące zakończenie (puentę)
- zaznaczać przydawki na wykresach zdań pojedynczych
- przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- wskazać przenośnie i określić ich funkcję
- wyrazić swój sąd o bohaterze wiersza
- porównać doświadczenia bohatera z własnymi
- określa uczucia wyrażone w wierszu
- rozróżniać rodzaje prasy ze względu na tematykę
- rozróżniać rodzaje prasy ze względu na odbiorcę
- ciekawie zaprezentować swoje ulubione czasopismo
- ciekawie opowiedzieć o etapach przygotowania gazety lub czasopisma
- zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych
- stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji
- poprawnie zapisać wyrazy z przeczeniem *nie*
- omówić budowę noweli na przykładzie poznanego utworu
- samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku
- określić jakimi częściami mowy są podmiot, orzeczenie, przydawka
- określić postacie realistyczne i fantastyczne
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- porównać doświadczenia bohaterów z własnymi
- podać przykłady innych adaptacji
- skorzystać z różnych źródeł informacji
- wytłumaczyć, dlaczego rodzeństwo początkowo nie wierzyło w opowieści Łucji
- porównać życie rodzeństwa przed odkryciem Narnii i po nim
- przeanalizować przemianę Edmunda
- porównać Narnię pod rządami Czarownicy i po ich upadku
- wymienić przedstawione w utworze przedmioty, postacie lub wydarzenia, które wywołują skojarzenia ze znanymi baśniami
- wytłumaczyć przesłanie utworu
- uzasadnić, że dedykacja to tekst użytkowy przydatny w podtrzymywaniu więzi społecznych
- rozwijać zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte
- wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne
- określa funkcje wskazanych w tekście porównań i epitetów
- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- podać inne przykłady powieści przygodowej
- opisać uczucia Paragona w czasie nocnej wyprawy na zamek
- podać inne przykłady powieści przygodowej
- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i opisać ich pracę
- określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem

- odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie
- wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie
- stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji
- poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych
- poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców
- samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego
- wskazać motywy literackie występujące w lekturze obowiązkowej
- wyjaśnić funkcje dedykacji w kontekście społecznym
- odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie i zdania złożonego podrzędnie
- opisać pejzaż i ukazane na obrazie postacie
- określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie
- opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła
- opisać kompozycję obrazu
- określić nastrój, jaki wywołuje obraz

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- przedstawić treść wybranych przysłów w formie rysunków i rebusów
- omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu
- zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wykrzyknik)
- werbalnie wyrazić swoje intencje
- przekazać zamierzony cel tekstu
- sporządza notatkę
- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia *rz* i *ż*)
- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
- tworzyć przykłady uosobień
- redagować opis krajobrazu z wykorzystaniem bogatego słownictwa i w sposób bezbłędny
- ułożyć krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
- zaprezentować informacje o autorce wiersza
- w wybranej formie plastycznej (plakat, obraz, rysunek) przedstawić Atlantyde
- korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej, egipskiej lub chińskiej
- zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan
- zaprojektować i narysować atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób
- wyszukać w *Słowniku mitów i tradycji kultury* Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie

- zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi własne wyjaśnienie zmian pór roku
- wyjaśnić przenośne znaczenie wyrażenia *syzyfowa praca*
- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego
- korzystać z internetowych wersji słownika
- ukazać dosłowne znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
- samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
- wyjaśniać, co łączy Heraklesa z Supermanem i Spider-Manem
- wyjaśnić znaczenie wyrażenia *stajnia Augiasza*
- wyjaśnić przenośne znaczenie wyrażenia *nić Ariadny*
- przygotować pytania i zadania na konkurs „Znawca mitologii greckiej”
- narysować ilustrację do mitu
- wyjaśnić znaczenie związku frazeologicznego *ikarowe loty*
- zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której wyjaśni, dlaczego artyści częściej czynią bohaterem swoich dzieł Ikarą, a nie Dedala
- bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny
- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia *ch* i *h*)
- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
- podać przykłady mitów z innych kręgów kulturowych
- redagować opowiadanie odtwórcze w sposób bezbłędny
- samodzielnie korzystać ze słownika frazeologicznego
- określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź
- wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału
- omawiać elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- wyjaśnić, co według autora utworu jest najwyższą wartością
- zredagować notatkę na temat życia i twórczości Bolesława Prusa
- przedstawić swoje zdanie o tym, czy pan Tomasz w mieszkaniu przy Miodowej był szczęśliwy i uzasadnić opinię
- scharakteryzować relacje między matką i córką
- zaproponować inny tytuł dla fragmentu tekstu
- zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, np. dotyczące dalszych losów wybranego bohatera literackiego
- świadomie i celowo stosować odpowiednie sposoby urozmaicenia swojego opowiadania
- wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu
- ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek
- bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
- zaprezentować informacje o autorze wiersza
- opowiadać o swojej działalności w szkolnym wolontariacie

- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
- wyjaśnić, co sądzi o zasadzie nauczyciela: *Nigdy nie rezygnuj, jeśli uważasz, że słuszność leży po twojej stronie* i uzasadnić swoje zdanie
- wyjaśnić, co sądzi o słowach mamy: *Rozrywka jest z ludźmi, a nie z urządzeniami* i uzasadnić swoje zdanie
- pracując w grupie, ustalić wady i zalety wpływu mediów na życie współczesnych rodzin
- przygotować pracę plastyczną związaną tematycznie z tekstem
- pracując w grupie, przygotować wystawę ulubionych czasopism
- zaprezentować zawartość wybranego czasopisma, np. *Victor Junior*
- określić wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
- wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu
- bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wielokropek)
- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia *nie* z różnymi częściami mowy)
- bezbłędnie stosować zasady pisowni z *nie*
- bezbłędnie stosować wielokropek
- wymyślić własny tytuł dla obrazu
- wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału
- omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- narysować krainę fantazji
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
- pracując w grupie, sporządzić listę książek zasługujących na uwagę młodego czytelnika
- przybliżyć życie i twórczość Clive'a Staplesa Lewisa
- opisać wygląd postaci, którą można by spotkać w Narnii
- wymyślić nazwę dla mieszkańca Narnii na podstawie opisu koleżanki lub kolegi
- wybierać swoją ulubioną postać i uzasadnić jej wybór
- określić, dlaczego w baśniach pojawiają się nierzeczywiste postacie, przedmioty, wydarzenia
- przedstawić inne powieści fantasy
- wyjaśnić, dlaczego powieści fantasy znajdują wielu czytelników
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować oryginalną dedykację
- pracując w grupie, ułożyć dialog tematycznie związany z kinematografią i wykorzystać w nim czasowniki, o których mowa w tekście *Gramatyka w praktyce*, s. 301
- zaprezentować informacje o autorce dziennika
- zaprezentować informacje o autorze książki
- zachęcić rówieśników do przeczytania całej lektury, prezentując inne przygody Tomka Sawyera
- zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach Paragona lub wykonać ćwiczenie 8, s. 311

- wyczerpująco wypowiedzieć się na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, odwołując się do znajomości całej lektury
- wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją
- odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
- wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów *ocean spokojny, japonka, węgierka*
- podać przykłady innych utworów *fantasy*
- bezbłędnie stosować zasady pisowni małą i wielką literą
- napisać dedykację w sposób bezbłędny
- wypowiadać się na temat popularności utworów *fantasy*
- namalować własny obraz zatytułowany „Pogodne życie”

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Ocenianie wewnątrzszkolne osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programu nauczania oraz formułowania oceny.

Przedmiotem oceny z języka polskiego są:

- wiadomości zawarte w programie nauczania dla klasy V,
- zdobyte przez ucznia umiejętności w odniesieniu do podstawy programowej.

1. Przyjmuje się następujące formy pomiaru wiedzy i umiejętności:

1) Formy pisemne;

- a) zadanie klasowe, sprawdzian, test
- b) poprawa zadania klasowego, sprawdzianu, testu
- c) kartkówka
- d) wypracowanie
- e) dyktando
- f) projekt
- g) referat
- h) prezentacja indywidualna i grupowa
- i) praca samodzielna
- j) projekty edukacyjne i prace wykonywane przez uczniów
- k) opracowanie i wykonanie pomocy dydaktycznych
- l) wytwory pracy własnej ucznia;

2) Formy ustne;

- a) odpowiedź
- b) recytacja
- c) czytanie

3) Formy sprawnościowe, praktyczne;

- a) doświadczenia, wytwory pracy własnej wykonane podczas zajęć,
- b) praca twórcza i odtwórcza
- c) praca w grupach

4) Inne formy;

- a) Konkursy, olimpiady (oceny z tych form mogą wpływać na ocenę z zachowania i widnieją w dzienniku jako dodatkowa ocena z zajęć edukacyjnych – czyli udział w konkursach nie podnosi z automatu oceny o stopień)

2. Prace klasowe i sprawdziany oceniane są wg skali procentowej i przeliczane są wg następującej skali:

Stopień ze sprawdzianu	Procent maksymalnej liczby punktów
Celujący	98%-100%
Bardzo dobry	89% - 97%
Dobry	73% - 88%
Dostateczny	50% - 72%
Dopuszczający	31% - 49%
Niedostateczny	0% - 30%

3. Przy ocenie prac pisemnych uwzględnia się:

- Ujęcie tematu i wartość materiału rzeczowego – poziom merytoryczny:
 - zgodność pracy z tematem (całkowita, częściowa, brak zgodności), przyczyn odbiegania od tematu (brak wiadomości, niezrozumienie tematu),
 - stopień wyczerpania tematu,
 - oryginalność ujęcia tematu samodzielność, schematyczność, charakter odtwórczy),
 - stosunek do tematu (subiektywny, obiektywny, krytyczny),
 - poziom wiedzy rzeczowej (odwołanie do tekstu, umiejętność wykorzystania informacji płynących z tekstu),
 - trafność interpretacji,
 - umiejętność selekcji, analizy, wnioskowania,
- Poziom kompozycyjny:

- wewnętrzna logika, spójność tekstu,
- posługiwanie się określoną formą wypowiedzi, uporządkowana w układzie treści,
- układ treści, akapity,
- Poziom polszczyzny:
 - styl (jasny, zrozumiały, przejrzysty, obrazowy, żywy, zawiły, rozwlekły),
 - słownictwo (celowy dobór materiału językowego, jego bogactwo, stosowanie zwrotów frazeologicznych, słownictwo potoczne, ubogie),
 - składnia (logiczność, przejrzystość, poprawnie zbudowane zdania, trafne rodzaje zdań)
- Sprawność w zakresie ortografii i interpunkcji:
 - liczne błędy ortograficzne obniżają wartość i ocenę pracy,
 - jeżeli praca pod względem merytorycznym i językowym jest na wysokim poziomie, to błędy ortograficzne nie wpływają na znaczne obniżenie oceny pracy,
- Zapis:
 - pismo (kształt, czytelność),
 - estetyka.

4. Zasady poprawy i oceny dyktand:

- błędy zasadnicze: pisownia: ó/u, rz/ż, ch/h, wielka/mała litera,
- błędy drugorzędne pozostałe,
- dwa błędy drugorzędne – jeden błąd zasadniczy,
- cztery błędy interpunkcyjne – jeden błąd zasadniczy,

Ocena dyktand:

Błędy	Ocena
0 lub 1 interpunkcyjny	celująca
2-3 interpunkcyjne	bardzo dobry
1 błąd zasadniczy	+dobry
2 błędy	dobry
3 błędy	+dostateczny
4 błędy	dostateczny
5 błędów	dopuszczający
6 błędów	niedostateczny

Ocena dyktand uczniów z dysleksją, dysortografią:

Uczeń nie otrzymuje punktów karnych za błędy typu:

- zapis dużych i małych liter w środku wyrazu,
- błędy w zapisie połączeń: -en, -em, -on, -om,
- zastąpienie głosek innymi o podobnych cechach fonetycznych (np. b, p),
- brak znaków diakrytycznych (ogonka, kreski nad literą,, kropki nad „i”)
- niewłaściwe przeniesienie wyrazu,
- błędny zapis rzadziej używanych liter (h - H, f - F, l - L) i wyrazów.
- pomyłka lub brak litery w wyrazie,

5. Kryteria oceny odpowiedzi ustnej:

celujący – wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem językowo – stylistycznym, merytorycznym, logicznym; zawiera wiadomości wymagane oraz wykraczające poza określony materiał; uczeń podczas wypowiedzi dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy; w wypowiedzi uwzględnione są właściwe dla tych form środki językowe; uczeń posługuje się piękną polszczyzną

bardzo dobry – wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem językowo-stylistycznym, merytorycznym, logicznym; zawiera wymagane wiadomości; w wypowiedzi uwzględnione są właściwe dla tych form środki językowe; uczeń posługuje się piękną polszczyzną

dobry – wypowiedź ustna jest całkowicie samodzielna; poprawna pod względem językowo – stylistycznym, logicznym; zawiera większość wymaganych wiadomości; wydarzenia uporządkowane są zgodnie z chronologią; uczeń posługuje się poprawną polszczyzną

dostateczny – wypowiedź ustna budowana jest na ogół samodzielnie (z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela), z uwzględnieniem zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań i stosowania poznanego słownictwa; zawiera większość wymaganych wiadomości (niewielkie nakierowanie przez nauczyciela)

dopuszczający – w wypowiedzi ustnej uczeń popełnia błędy w zakresie wiedzy i sposobu prezentacji; przy pomocy nauczyciela zasadniczo udziela odpowiedzi na postawione pytania; formułuje najprostsze formy wypowiedzi

niedostateczny – wypowiedź ustna nie jest poprawna pod względem językowym i rzeczowym; nawet przy pomocy nauczyciela uczeń nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności

6. Kryteria oceny czytania głośnego:

- celujący** – sposób czytania, akcentowania, przestankowania jest całkowicie poprawny i zgodny z wszystkimi ogólnie przyjętymi zasadami głośnego czytania. Uczeń płynnie czyta, zwraca uwagę na właściwe tempo i emocjonalne akcentowanie tekstu. Samodzielnie kontroluje sposób swojego czytania
- bardzo dobry** – uczeń wyraziście, biegle czyta nowy tekst, z uwzględnieniem akcentów logicznych, właściwego tempa i rytmu oraz z odpowiednim zaznaczeniem akcentów emocjonalnych
- dobry** – uczeń czyta płynnie, wyraziście, stosując znaki prawidłowego przestankowania
- dostateczny** – uczeń czyta poprawnie poznany wcześniej tekst, błędnie odczytuje wyrazy nowe, trudne, starając się stosować znaki przestankowe
- dopuszczający** – uczeń czyta głośno poznany wcześniej tekst, nie zachowując odpowiedniego tempa, logicznego przestankowania, błędnie odczytuje wyrazy, technika głośnego czytania pozwala mu jednak na zrozumienie tekstu
- niedostateczny** – technika głośnego czytania jest tak słaba, że uczeń nie rozumie głośno czytanego tekstu, uczeń błędnie odczytuje większość wyrazów, nie stosuje logicznego przestankowania

7. Kryteria oceny recytacji:

- celujący** - uczeń osiąga sukcesy w konkursach recytatorskich; recytuje różnorodne utwory na akademiach szkolnych i innych uroczystościach szkolnych
- bardzo dobry** – uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy wykazując przy tym bardzo dobre opanowanie pamięciowe tekstu, właściwą ekspresję, pauzowanie, tempo i artykulację, uwzględniając intonację, próbując oddać głosem nastrój utworu
- dobry** - uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy wykazując przy tym bardzo dobre opanowanie pamięciowe tekstu, z ekspresją, artykulacją i tempem, próbując oddać nastrój utworu (dopuszczalne drobne uchybienia)
- dostateczny** - uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy ze zrozumieniem, z odpowiednią artykulacją i akcentem
- dopuszczający** – uczeń wygłasza z pamięci wiersz lub fragment prozy, opuszcza jednak wyrazy, zmienia ich kolejność lub używa innych słów, nie zachowuje właściwego pauzowania, artykulacji
- niedostateczny** – uczeń nie opanował wiersza lub fragmentu prozy pamięciowo, nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie odtworzyć go pamięciowo

WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA OCENY WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA

1. Uczeń lub jego rodzice mają prawo ubiegać się o uzyskanie rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana z zajęć edukacyjnych jeżeli spełnia poniższe warunki:

1) przystępował do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela sprawdzianów/prac pisemnych, a w razie nieobecności pisał je w terminie dodatkowym;

2) korzystał z prawa do poprawy;

3) nie opuszczał zajęć bez usprawiedliwienia, w tym 80% obecności na zajęciach;

4) systematycznie wykonywał zadania zlecone przez nauczyciela;

5) korzystał z pomocy oferowanej przez szkołę.

2. Otrzymanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć i odbywa się w drodze rozmowy ucznia z nauczycielem nad poziomem spełnienia przez ucznia wymagań edukacyjnych, która może być uzupełniona wykonaniem przez ucznia wskazanych przez nauczyciela zadań.

3. Nauczyciel proponuje jako wskazane formy: prace pisemne, odpowiedzi ustne oraz wykonanie zadania praktycznego.

4. Ustalona w tym trybie przez nauczyciela roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna z załozeniem, że nie może być niższa od przewidywanej.

5. Obowiązkiem nauczyciela jest udokumentowanie ustalonego postępowania i działań ucznia - notatka z przebiegu czynności, którą nauczyciel przechowuje do 31.08. Wyższa ocena ustalona w wyniku tego postępowania jest roczną oceną klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych.